

Ekodomov

PROJEKT ZE-MĚ DO ZEMĚ: MALÝ KROK STUDENTŮ PRO LEPŠÍ BUDOUCNOST

V květnu letošního roku odstartoval inovativní projekt [Ze-mě do Země](#) organizace **EKODOMOV** s cílem **předcházení vzniku bioodpadů** na středních školách. Kombinace výukových programů a konzultační podpory vede studenty k samostatné práci, jejímž výstupem jsou nová opatření nakládání s bioodpadem na škole.

Bio materiál je cenná surovina

Cílem projektu je navést studenty k hledání pro ně ideálního řešení nakládání s bio materiálem jako s cennou surovinou, kterou je potřeba vracet zpět do půdy. Tato řešení se učí validovat, komunikovat s vedením školy a ve finále i uskutečnit. Získají tak zkušenost s realizací projektu prospěšného životnímu prostředí.

Aby toho dosáhli, musí sami zvážit vlastní postoje. Potenciál využití biomateriálu, a to i ve městech, je totiž nezanedbatelný. Z rozboru odpadu ve školách vyplývá, že množství bioodpadu z jedné třídy je 0,4 - 0,5 kg/den. Ve škole o 8 třídách to tedy může být cca **800 kg/rok**. To je přibližně **66 kg CO₂**, které by mohlo být uloženo zpět do půdy a nebylo vypuštěno do atmosféry.

Projekt nabízí informace a praktické zkušenosti k udržitelnému nakládání s biomateriálem, neurčuje ale studentům jedinou správnou cestu jak mu předcházet. Ten si vybírají sami studenti/ky po vlastních průzkumech v týmu. Výhodnější pro školní prostředí vidí například studentka Zuzana vermikompostéry oproti venkovnímu kompostéru. *“Vermikompostér je dobrý v tom, že se na něj studenti chodí dívat a sami do něj vyhazují bio materiál. Zapojí se tak všichni, proto mi přijde jako dobrá varianta.”* Zároveň sdílí, že sama doma třídí papír a plasty, ale o vermikompostéru slyšela prvně až během projektu.

Téma kvality půdy a důležitosti předcházení odpadu se pro studenty stává často atraktivnější v souvislosti s klimatickou změnou. Kompostování a separace bioodpadu od směsného je pro mnohé nový a zajímavý způsob jak zmírnit následky klimatických změn v rámci ukládání uhlíku do půdy. Pozitivní dopady kompostování bude od podzimu 2024 možné zjistit i pomocí Mitigační kalkulačky projektu **Carbon Overseer**, který Ekodomov realizuje s finanční podporou Státního fondu životního prostředí z prostředků EU, Národního plánu Obnovy.

Každá škola je něčím jiná a potřebuje jedinečná řešení

Součástí hledání řešení je i vypracování návrhu, který žáci odprezentují vedení školy. Na to se připravují s podporou lektorek Ekodomova a svého argumentačního týmu, který se pečlivě připravuje na otázky ze strany vedení a prohlubuje znalosti o nakládání s bioodpadem.

“Škola nám peníze dá, ale musíme si to zorganizovat celé sami. Nejtěžší bude namotivovat studenty,” říká Ela, studentka prvního ročníku na gymnáziu Přípotoční, po schůzce s vedením školy. Neatraktivní práci s odpadem by ale jednoduše vyřešila Kristína. *“Nemyslím si, že najdeme v každé třídě jednoho studenta, který bude dobrovolně vynášet bioodpad. Takže to prostě budou mít jako povinnost.”*

Schůzky se zúčastnily i ostatní první ročníky, což Kristína oceňuje. *“Ujasnili jsme si tam o co vůbec jde, škola už ví s čím přibližně počítat, a my víme co od nich můžeme chtít. Navíc to zaujalo i další studenty - dokonce se jedna studentka hlásila na vynášení odpadu, že by jí to nevadilo.”*

Argumentační tým zaznamenal podporu i nesouhlas s navrhovanými postupy - například s přidáním práce panu školníkovi a dalším zaměstnancům. Neúplná shoda je ale součástí zavádění změn a hledání kompromisů. *“Musíme přesvědčit vedení, že z toho pro školu něco bude.”* nenechala se odradit studentka Zuzana.

Z reflexe s vedením byly patrné rozdílné přístupy mezi představou studentů a školy. Například studenti považovali za nepřekonatelnou bariéru rozpočet nad 10 000 Kč na opatření na separaci bio materiálu. Naopak škola s podobnými částkami manipuluje v rozpočtu často a jako bariéru to nevnímali, což bylo pro studentstvo milé překvapení.

Na největší bariéře, proč začít na škole separovat bio materiál a začít kompostovat, se ale vedení školy i studentstvo shodlo - motivace. Vidět v kompostování smysl a přijmout další závazek se mnohým jevilo jako nejtěžší úkol.

V projektu vidí přínos nejen autorky programu, ale i škola. *“Vedení školy ocenilo naši energii, kterou jsme s tématem přinesli. V tomto ohledu vnímají externistu jako účinnější, než aby téma vedl některý z pedagogů.”* říká Julie Včeláková, koordinátorka projektu a lektorka EVP.

Animace jako mezigenerační způsob komunikace

Osvětu studentů, která je důležitou součástí jejich motivace a inspirace ke změnám, má šířit i animované video od studentů ze Střední odborné školy obchodu, užitého umění a designu v Plzni. Animátorský tým z tzv. Nerudovky během léta vytvořil krátký videospot, který ocení nejen pedagogové a studenti, ale i výtvarní gurmáni. Jak Igor ke zdravé půdě cestu našel najdete na [YouTube](#).

Kde je kompost, tam to žije

aneb Ze-mě do Země

Pojďte prozkoumat, jak to v kompostu funguje. Kdo tam bydlí a pociťte se na tom, že organické zbytky z kuchyně, svačiny a ze zahrady se přemění na kvalitní hnojivo kompost.

V rámci projektu také vzniká několik podpůrných výukových a osvětových materiálů, jako je například plakát půdních živočichů. Všechny materiály budou veřejně dostupné pro výukové potřeby škol i dalších středisek ekologické výchovy v průběhu října [zde](#).

Za odbornou konzultaci děkujeme panu Dr. Karlu Tajovskému z Ústavu půdní biologie a biogeochemie Biologického centra AV ČR, v. v. i., a za úžasné fotky panu Andy Murray (<https://www.chaosofdelight.org/>).

Projekt byl podpořen Ministerstvem životního prostředí, projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.

Ministerstvo životního prostředí

<https://ekoprogramy.cz/>

Foto: Julie Včeláková a Dita Laštovičková
Napsala: Tery Šedová, Julie Včeláková
Korektura: Jana Ježková

POUŽITÉ ZDROJE: [LOGA](#) a [grafika v příloze](#)